

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: (10 K.)

Cím: Amerikai tempóban épült fel másfélbesztendő alatt a modern, csodaszép Uj-Lipótváros

Forrás: Budapesti Hírlap

Bn.

1928. 3. 23.

Osztályozás

Tárgy

725.091

100

"1928"

11113311

Amerikai tempóban épült fel másfélbesztendő alatt a modern, csodaszép Uj-Lipótváros.

Margitszigetre néző autóutak, londoni gyermeküdülöpark a Törökőr-ülő vidékén. — Budapest leggydszósabb nyomortanyáinak helyén épült fel a jöváros legeszségesebb és leggazdagabb negyede.

Az amerikai tempóról eddig csak újságcikkekben olvashattunk, most azonban itt a szemünk előtt valósult meg egy darab Amerika. Fantasztikusan rövid idő leforgása alatt új, előkelő város emelkedett Budapesten, a Törökőr-ülő vidékén. Törökőr-ülő: ez a meghatározás így hangzik, mintha legakább is valahol a Hómas-hátérhegy környékén támadt volna ez az új csoda. De nem kell megijedni, még csak villamosra sem kell ülni. Törökőr-ülő itt van a város szívében, talán a leggazdagabb negyedben, a Lipótvárosban, a Margit-hídtól felfelé a Dunapart mellékén.

Ezt a kietlen vidéket nemrég még a Lipótváros Csikágójának nevezték, de ez nyilván költői túlzás csupán, mert a Keleti pályaudvar melléki valóságos Csikágó-nyomortanyái egész bizonyosan pompás paloták a Suhajda- és Klóbuicsnik-telep járványterjesztő oduihoz képest, amelyek még nem is olyan fégen ott ékelenkedtek a főváros centrumában.

Tavaly végre megsokalta a főváros vezetősege azokat a példátlan botrányokat, amelyek minden nagyobb esőzés és spanyol influenza idején megismétlődtek e telepek nyomortanyáin: egy szép napon kilakoltatta a Suhajda- és Klóbuicsnik-telep lakóit, akik a főváros új bérpalotáiban kaptak egészséges, modern lakást. Ugyanekkor kötelezték a telepek tulajdonosait, hogy rövidesen bontsák le és

pusztítsák el a föld szíveről az egészeszfélen és félig-meddig széthrohadt viskókat. E, meg is történt, a nyomortanyák helyén sívá, házmaradványokkal ékelenített pusztaság keletkezett, amelyen azonban amerikai tempóban indult meg a modern és izléses építkezés.

Rendezik a káoszt, nevet adnak a semminek.

A népjóléti minisztérium és a főváros által épített hatalmas paloták mellett egymásután készültek el a magánosok bérlázai, úgyhogy alig másfél esztendő leforgása alatt több mint ötven, teljesen modern, öt-hatemeletes bérpalota épült a Törökőr-ülő vidékén.

Ez a rohamos és az utolsó tizenöt esztendőben példátlan arányú építkezés természetesen városrendészeti szempontból is új perspektívákat nyitott. Rendezni kellett a káoszt, fel kellett, hogy mérjék a homokbuckákat és a lebontott viskók törmelékével borított hepehupákat. Nevet kellett adni a semminek, miután százsámra költöztek erre a néptelen és névtelen vidékre a jómódú családok, amelyeknek ezután már kellett, hogy lakáscímük is legyen.

Ilymódon néhány hónap előtt egyszerre csak ket tetemesen megdrágítja az is, hogy ezekben az új modern bérpalotákban úgyszólván kivétel nélkül központi fűtés és egésznap me-

legvizsgáztatás van. Ezért aztán a lakásbérekhez hozzászámítanak még 25 százalék pótléket is.

A horribilis házbér nem akadály.

A Budapesti Hírlap munkatársa — mondhatni — felfedező, expedíciós utazást tett ebben az új városban és megállapította, hogy a horribilis lakásbérrek ellenére is alig van már kiadó lakás a most épülő házakban, a már felépülteket pedig természetesen már régen elfoglalták a lakók. Gazdasági szempontból ez rendkívül jelentős, mert újabb építkezésekre serkenti a vállalkozókat, kiknek nem kell attól tartaniok, hogy meddő vállalkozásba ölik a pénzüket. Számításaikat minden bizonytalansággal megtalálják, mert hiszen a lakók, úgy látszik, szíves-örömmel megfizetik a 3200 pengős bért a háromszobás lakásért és az évi 4000 pengőt a négyszobásért. Mondani sem kell talán, hogy ehhez járul még hozzá az a bizonyos 25 százalék, ami fölött alkudozásnak nincs is helye: a szó szoros értelmében hozzátartozik a házbérhez.

Az új Lipótváros tehát félig-meddig felépült már, de a további építkezéseknek sincs semmi akadályja, miután a főváros elkészült a közművekkel. Így a többek közt a Tátra-utca már a Korall-utcáig nyulik, a Katona József-utca és a Sziget-utca pedig néhány nap óta a Dunaparra torkol. Forgalmi szempontból is rendkívül fontos ez, miután ilymódon a Váci-útnak a Pozsonyi-úttal most már kényelmes és sok ágra osztott összeköttetése van.

Miközben az új utcákat makadással és bitumennel burkolják, nem kevésbé érdekes

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Ösz

Tárgy

Hely

Idő

megjelentek a kulturmérnökök, háromlábra szerelt távosóveikkel, kijelölték a geometrikusan precíz egyenes irányokat és kiadták a jelzőt: *czen a helyen utca lesz!* Munkaközben vették észre, hogy hiába volt a tavalyi nagy hadjárat a nyomortanyák ellen, ezek ugyan eltűntek, de a tervezett gyönyörű utcák közepén még mindig ott éktelenkedett egy esomó, mindenféle lim-lommal telehányt telep: *ácskavasraktárak, fatelepek, fuvaroskocsisok kocsiszínei és még egész sereg olyan látványosság, amely sehogyseni illet a gazdag és előkelő Lipótvárosba.*

Egy szép napon megnyílnak az utcák.

Így aztán mindenféle bürokratikus hosszadalmasság nélkül, úgy szólván egyik napról a másikra hajtották végre a legüdvösebb halálos ítéleteket: sorjában pusztították el ezeket az egészségtelen és esztétikailag türheteretlen külsejű telepeket, úgyhogy a Lipótváros lakói egy szép napon arra ébredtek, hogy a tegnapi még szemétdombokra néző lipótvárosi utcák egyszerre csak kinyíltak a Dunapartig és a Váci-út elejéről látni lehetett a Margitsziget havas-fehérbe öltözött fáját.

Nagy felfordulás keletkezett, naphosszat koeogtak a hehegupaikon a téglásszekerek, több por volt, mint valaha, menni sem igen lehetett, mert a város munkásai fölásták az egész vidéket, hogy a jól megalapozott mélységben elhelyezzék a csatornákat, a gáz- és elektromos-vezetéseket. Feltűnő volt azonban, hogy ez a gigászi munka, mint valami izgalmas film, szédületes gyorsasággal pergett le: egyik nap a tervezett utcák helyén még csak gödrök voltak, másnap már hatalmas gözhengető zúta pozdorjává a szabálytalan kődarabokat, amelyek pár nap alatt szabályos, sík autótutakká szépültek.

Az amerikai tempójú építkezésnek így aztán meg is lett a hatása: rövid másfél esztendő leforgása alatt felépült szemünk láttára a főváros szívében a főváros egyik legelőkelőbb negyede: az új Lipótváros. Bizonyos, hogy a népjóléti minisztérium és a főváros építkezéseitől eltekintve, ezekben az új, modern bérpalotákban csak a legvagyonosabb osztály családjai helyezkedhettek el. Az új házakban ugyanis minden tekintetben komfortos lakások épültek, kétszobás lakás alig van, a háromszobás lakásoknak viszont úgy-

szólván kivétel nélkül halljuk van. Így aztán nem esoda, hogy a lakbérek oly magasak, hogy jóval meghaladják a legdrágább és legelőkelőbb belvárosi lakások bérét is. A bére-

az az okos, jövőbelátó tervezgetés, amellyel ezt az új, előkelő városrészt minden tekintetben kényelmessé és egészségesse akarják varázsolni. Így például a Tátra-utca, a Katona József-utca és a Névtelen-utca szögletén már ott virul a nagy pusztaság, amelynek helyét rövidesen elővárosotódiák az új Lipótváros zöld lombokkal és gypágyakkal ékes hatalmas parkja, amelyen a Duna szele dagasztja majd a játszódozó gyermekek tüdejét.

A sötét emlékek egyetlen mementója

De följebb, a Csanádi-utca és a Korall-utca között is tervbe vettek már egy helyet, amelyen esetleg létesíteni fogják az új Lipótváros egészséges és londoni mintára készült gyermekjátszó parkját.

Szédítő tempóban folyik itt a munka, Budapestnek nincs még egy hasonló nagyarányú és díszesetes fejlődési fázisa, az egész Törökőr-dűlő vidéke a boldog és gazdag jövődó ígérete, az elmúlt nyomoruságos korszaknak már csak egyetlen mementója van. A már föl-épített és a most épülő hatalmas gyönyörű bérpaloták közt még ott éktelenkedik Suhajda János eserepesmester villája, amely nem is olyan régen, még gögösen és előkelően elkülönítve idegesítette a Suhajda-telep földbe süppedt, szemétdombok közé ékelt nyomortanyáinak kétségbeesett lakóit. Nem is olyan messze, a Kárpát-utcában emelkedik a főváros gyönyörű modern bérpalotája és a Suhajda-telep néhány odatelepített boldog lakója esténként az emeleti terraszról elégedetten szemléli a szükség és nyomoruság vámszedőjének egykor uralkodó, most pedig a gigantikus paloták közt sápadtan, omladozóngubbasztó várát.

(n. k.)